

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія і теорія музики

напрямок підготовки 6.020202 “Хореографія”

Інститут мистецтв

2014 — 2015 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.
Заступник директора з науково-методичної та навчальної роботи

О.А. Таранник

КИЇВСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ БОРИСА ГРІНЧЕНКА
КАФЕДРА ТЕОРІЇ ТА МЕТОДИКИ МУЗИЧНОГО МИСТЕЦТВА

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Проректор

з науково-методичної

та навчальної роботи

_____ О. Б. Жильцов

«___» _____ 2014 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Історія і теорія музики

напрямок підготовки 6.020202 “Хореографія”

Інститут мистецтв

2014 — 2015 навчальний рік

Розподіл годин звірено з робочим навчальним планом. Структура типова.

Заступник директора з науково-методичної

та навчальної роботи

О.А. Таранник

Робоча програма «Історія і теорія музики» для студентів галузі знань 0202 «Мистецтво, напряму підготовки 6.020202 «Хореографія». — 25 с.

Розробник: Вишинський Віталій Володимирович, кандидат мистецтвознавства, доцент кафедри теорії та методики музичного мистецтва.

Робоча програма затверджена на засіданні кафедри теорії та методики музичного мистецтва

Протокол від «3» вересня 2014 року № 1

Завідувач кафедри
теорії та методики музичного мистецтва _____ О.М. Олексюк

ЗМІСТ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА	5
СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	7
I. Опис предмета навчальної дисципліни	7
II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ	8
III. ПРОГРАМА	9
МОДУЛЬ I. Звук та його властивості. Графічна фіксація звуку.	9
МОДУЛЬ II. Ладово-тональна організація музики. Жанр та стиль у музиці.	12
IV. Навчально-методична карта дисципліни «Історія і теорія музики» 1 курс (1-2 семестр)	17
V. ПИТАННЯ І ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ	18
VI. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА	20
VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ	22
VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ	25
IX. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ	26
X. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА	26

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

З давніх часів музика та танець не розглядалися, як окремі незалежні види мистецтва. Синкретичний характер їх з'єднання спонукав осмислювати явища танцю через музику, як і саму музику через пластику руху. Танець був необхідним та органічним елементом музики. Як результат, стародавнє мистецтво досягло дуже високого рівня експресивності, яку митці наступних епох намагалися відтворити експериментуючи зі словом, музикою і, звичайно, танцю.

Особливої ваги виразові властивості танцю набули у ХХ столітті. Визначні хореографи та танцівники створювали нове розуміння мистецтва пластики, відштовхнувшись саме від античного ідеалу неподільного музично-танцювального мистецтва. Це дозволило створювати пластичні композиції не лише на музику спеціально для цього призначену, а й музику, яка попервах цього не передбачала — інструментальну, вокальну тощо. Проте лише глибоке розуміння законів музичного структурування, специфіки музичних виразових засобів, жанрів музичної творчості дозволить хореографу-постановнику розробити пластичну концепцію, яка базувалася б на ідеї музичного змісту, а не музичного супроводу. Головною думкою має бути танцювання музики, а не танцювання під музику. Саме тому хореографам та танцівникам-початківцям необхідно вивчати комплекс художньо-виразових засобів музики, систему її графічної фіксації, стилі та жанри, адже отримані знання створять фундамент їхньої майбутньої творчої діяльності, сформують погляд на таке складне явище сучасного мистецтва як музично-хореографічний синтез.

Окрім того доцільним є вивчення також історії музики та музичної літератури, оскільки розгляд музичного мистецтва у такому ракурсі сприятиме формуванню естетичних уявлень майбутніх хореографів, розширюватиме їхній світогляд та загальну культуру. Вбачається доцільним теми з історії музики зробити як окремий вид навчальної діяльності за типом індивідуальної науково-дослідної роботи.

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “Історія і теорія музики” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалаврів напряму 6.020202 “Хореографія”. Предметом вивчення навчальної дисципліни є елементи структури музичної мови у її графічному вираженні.

Метою викладання навчальної дисципліни “Історія і теорія музики ” є вивчення та засвоєння студентами ключового набору музичних художньо-виражальних засобів та його графічної фіксації.

Основними завданнями вивчення дисципліни “Історія і теорія музики” є:

1. надання знань щодо природи звуку, його будови та виразових можливостей;
2. засвоєння теоретичних відомостей стосовно організації музичної мови;
3. вивчення особливостей окремих музично-виразових засобів;
4. засвоєння правил нотного письма;
5. огляд історичного процесу розвитку музичного мистецтва;
6. вивчення типологічних рис різних музичних жанрів.

Згідно з вимогами освітньо-професійної програми студенти повинні **знати**:

- історичні періоди розвитку музичної творчості,
- основний набір музично-виразових засобів,
- особливості окремого музично-виразового засобу його художній потенціал,
- правила нотного письма,
- музичні жанри, стильові епохи.

вміти:

- здійснити загальний аналіз музичного твору (визначити розмір, тональність, темп);
- графічно відтворити нескладну музичну побудову;
- аналізувати твори з точки зору жанрової приналежності, стилю;
- визначити особливості метроритмічної організації твору на слух;
- використовувати набуті знання в своїй професійній діяльності.

У процесі вивчення курсу студент формує такі освітні і професійні

компетенції:

- здатність до набуття знань у галузі історії зарубіжного та вітчизняного музичного мистецтва, мобільного їх застосовувати в контексті хореографічної діяльності;
- здатність до проведення художньо-естетичних та стильових паралелей між музичним та хореографічним мистецтвами;
- спроможність естетичного оцінювання і впровадження кращих зразків національного музичного мистецтва у художньо-педагогічну діяльність;
- здатність до визначення засобів музичної виразності, використаних у організації музичного твору
- здатність до вербалізації музичних образів;
- здатність до інтегрування знань та умінь, отриманих на заняттях з інших курсів напрямку «Хореографія».

У програмі зазначається загальна кількість годин на ту або іншу тему, розподіл на лекційні та практичні заняття, а також години для самостійної роботи студентів.

На практичних заняттях рекомендовані такі форми роботи: слухання музики з подальшим аналізом твору або окремих засобів виразності; складання анотації до певного музичного прикладу; віднаходження музики для того чи того хореографічного задуму; самостійне опрацювання студентами нескладних тем (або окремих розділів); засвоєння музичної термінології (оформлення словника музичних термінів, і не тільки їх коротке тлумачення, а й більш розгорнуте пояснення), перегляд знакових хореографічних постановок, у яких був би відображений певний аспект теми, що наразі вивчається.

В процесі вивчення предмету велика увага приділяється контролю знань. Контроль передбачає перевірку знання теоретичного матеріалу. Традиційними формами контролю залишаються музичне тестування, теоретичне опитування (як усно, так і письмово), аналіз твору, семінарські заняття.

СТРУКТУРА ПРОГРАМИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

I. Опис предмета навчальної дисципліни

Предмет: процес навчання та виховання студентів вищого навчального закладу в умовах реформування та модернізації системи освіти в Україні, формування особистості фахівця вищої кваліфікації.

Курс	Напрямок, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
<p>Кількість кредитів, відповідних ECTS 1 семестр – 1 кред. 2 семестр – 1 кред.</p> <p>Змістові модулі: 1-2</p> <p>Загальний обсяг дисципліни (години) у 1–2 семестрах – 72 год</p> <p>Тижневих годин: 1 семестр – 2 год. 2 семестр – 2 год.</p>	<p>Шифр та назва галузі знань 0202 «Мистецтво»</p> <p>Шифр та назва напрямку підготовки: 6.020202 «Хореографія»</p> <p>Освітньо – кваліфікаційний рівень «Бакалавр»</p>	<p>Нормативна</p> <p>Рік підготовки – 1</p> <p>Семестри 1 – 2</p> <p>Лекції: 14 год.</p> <p>Семінарські заняття: 8 год.</p> <p>Практичні заняття: 6 год</p> <p>Індивідуальна робота: 4 год.</p> <p>Самостійна робота: 36 год.</p> <p>Модульний контроль: 4 год.</p> <p>Види контролю: Залік – 2 семестр</p>

II. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№ п/п	Назви модулів і тем	Всього	Види занять і розподіл годин					
			Лек	Сем	Прак	Інд	Мкр	С/р
I семестр. Модуль 1. Звук та його властивості. Графічна фіксація звуку								
1.1.	Звук. Музичні властивості звуку. Натуральний звукоряд.	4	2					2
1.2.	Метроритмічна організація музики. Система тривалостей і пауз.	6	2			1		3
1.3.	Ритм, метр, розмір, такт, тактова риска. Прості розміри, групування тривалостей у такті.	4		2				2
1.4.	Складні розміри, перемінні розміри, затакт, система диригування	5	2					3
1.5.	Темп, ритм та метр у хореографічній практиці: балетні проекти Іржі Кіліана.	5			2			3
1.6.	Звуковисотна фіксація музики, нотне письмо. Нотний стан, ключі, знаки альтерації.	5	2			1		2
1.7.	Системи фіксації звуку у середньовіччї: невми, біла та чорна нотація, реформа Гвідо Аретинського, модальна та мензуральна ритміка.	5		2				3
	Модульний контроль	2					2	
	Разом	36	8	4	2	2	2	18
II семестр. Модуль 2. Ладово-тональна організація музики. Жанр та стиль у музиці.								
2.1.	Лад і тональність	4	2					2
2.2.	Інтервали від окремої ноти, інтервали в тональностях мажора і мінора	6			2	1		3
2.3.	Акорди: тризвуки, обернення тризвуків, головні тризвуки у мажорі та мінорі.	4	2					2
2.4.	Септакорд, домінантсептакорд та його обернення.	6			2	1		3
2.5.	Соціальне побутування музики: музичні жанри.	4	2					2
2.6.	Танцювальні жанри.	5		2				3
2.7.	Вокальні та інструментальні жанри.	5		2				3
	Модульний контроль	2					2	
	Разом	36	6	4	4	2	2	18
	Всього за 1-2 семестр	72	14	8	6	4	4	36

III. ПРОГРАМА

МОДУЛЬ I. Звук та його властивості. Графічна фіксація звуку.

Тема 1.1. Звук. Музичні властивості звуку. Натуральний звукоряд (2 год.)

Звук виникає як результат коливань пружного тіла (струни), чи стовпа повітря. Види музичного звуку: з визначеною висотою, без визначеної висоти (шумові). Людське вухо сприймає звуки у діапазоні 16 – 30000 коливань у секунду. В музичній практиці використовується звуки з частотою коливань від 16,35 до 4185,6. Шумові звуки видобуваються на ударних інструментах, натомість на решті музичних інструментів зазвичай видобувають звуки з визначеною висотою, проте у музиці XX століття спеціальними прийомами гри можна досягнути також і шумових ефектів.

Музичний звук має такі властивості:

- висота — залежить від частоти коливань пружного тіла. Чим більша кількість коливань тим вище звук.
- сила (гучність) — залежить від широти розмаху коливань пружного тіла. При широкому розмаху коливань звук стає сильним, гучним, і навпаки при зменшенні коливань він стає тихішим.
- тривалість — залежить від того, як довго збуджується джерело звуку. З припиненням збудження, звук зникає.
- тембр — забарвлення звуку, яке формується набором обертонів, які входять у той чи той звук.

Розташування звуків за висотою від найнижчого до найвищого називається звукорядом. Звукоряд ділиться на октави: субконтроктаву, контроктаву, велику, малу, першу, другу, третю, четверту. Повна октава містить дванадцять звуків, з них лише сім мають самостійні назви: до, ре, мі, фа, соль, ля, сі. Назви звуків повторюються в інших октавах.

Натуральний звукоряд складається з основного тону та його гармонічних обертонів (призвуків). Натуральний звукоряд можна представити як співвідношення частот звуків, що утворюють ряд натуральних чисел: 1:2:3:4:5:6... Напр. натуральний звукоряд від Ля великої октави виглядатиме таким чином: 110 Гц, 220 Гц, 330 Гц, 440 Гц, 550 Гц, 660 Гц, 770 Гц, 880 Гц, 990 Гц, 1100 Гц, і т.д

Література основна: 2, 3, 4

Література додаткова: 3, 4, 5, 8, 9

Тема 1.2. Метроритмічна організація музики. Система тривалостей і пауз (2 год.)

Для запису тривалості звуку користуються спеціальними знаками, які відрізняються один від одного. Умовно прийнято вважати цілу ноту (білий овал) за знак, яким записують тривалі звуки. Він відраховується наступним чином: раз-і – два-і – три-і – чотири-і. Швидкість рахунку залежить від швидкості виконання твору. Половинними нотами (білий овал з паличкою-штилем) фіксують звуки удвічі короткішими. Рахунок — раз-і – два-і. Удвоє коротші тривалості за поло-

винну — чверті (чорний овал з паличною-штилем). Рахунок — раз-і. Удвоє коротші тривалості за чверті — восьмі (чорний овал з паличною-штилем та хвостиком). Рахунок — раз-, або (за ситуацією) -і. Нарешті, вдвоє коротші тривалості за восьмі — шістнадцяті (чорний овал з паличною-штилем та двома хвостиками).

Перерви у звучанні музики називаються паузами. Вони позначаються умовними знаками які мають назви відповідно до нотних знаків такої ж тривалості: ціла, половинна, четвертна, восьма, шістнадцята паузи. Рахунок тривалості паузи той самий, що і рахунок тривалості звуку.

Література основна: 2, 3, 4

Література додаткова: 3, 4, 5, 8, 9

Тема 1.4. Складні розміри, перемінні розміри, затакт, система диригування (2 год.)

Складні розміри утворюються від поєднання двох, або кількох простих розмірів. Це призводить до дещо іншого розподілу наголошених на ненаголошених долей такту: перша доля такту — сильна, друга доля такту — слабка, а перша доля другого простого такту, що формує складний такт (у складному такті це буде третя доля) — відносна сильна доля.

Складні розміри бувають однорідні (від поєднання однорідних простих дво, або трьодольного розміру) та мішаними (поєднуються неоднакові розміри). Так мішаний розмір утворюється від поєднання простого парного розміру і простого непарного розміру (2+3=5), або двох простих парних і одного простого непарного розміру (2+2+3=7).

У складних розмірах ноти групуються таким чином, щоб було видно з яких простих розмірів він утворений, та було видно кожную складову його долю.

Якщо твір починається з несильної долі, то такий такт називають неповним, або затактом. Рахувати затакт потрібно починати з тієї долі такту, на яку припадають ноти (або нота).

При чотиридольному розмірі диригують так:

перша, сильна доля такту — рух руки зверху вниз

друга, слабка доля такту — рух руки ліворуч (до себе)

третя, відносно сильна доля такту — рух руки праворуч (від себе)

четверта, слабка доля такту — рух руки вгору.

Література основна: 2, 3, 4

Література додаткова: 3, 4, 5, 8, 9

Тема 1.4. Звуковисотна фіксація музики, нотне письмо. Нотний стан, ключі, знаки альтерації. (2 год.)

Нота — умовний знак, за допомогою якого записують звук. Це може бути — білий або чорний овал з паличкою-штилем або без неї. Штиль може бути з хвостиком або з двома. Таким чином фіксують тривалість звуку. Звуковисотність фіксують за допомогою нотного стану — групи з п'яти паралельних горизонтальних ліній, на яких пишуть. Відраховують лінії знизу вгору. Нотні знаки пишуть на лініях, між

ними, над лініями .під лініями, на додатковій лініях як згори, так і внизу. Для спрощення письма у випадках великої кількості додаткових ліній використовують спеціальні знаки спрощення.

Висоту звуків визначають за допомогою умовного знака, що називається ключем. Найбільш уживані ключі — скрипковий (ключ соль), басовий (ключ фа). Кожен з цих ключем вказує місце знаходження певної ноти (соль першої октави — скрипковий, або фа малої октави — басовий).

Знаками альтерації називають умовні знаками, що ставлять у нотному письмі перед нотою (або після ключа). Вони вказують на підвищення або зниження будь-якого з основних звуків октави. Знаків альтерації п'ять:

- дієз — знак підвищення на півтона,
- бемоль — знак пониження на півтона,
- дубль-дієз — знак підвищення на тон,
- дубль-бемоль — знак пониження на тон,
- бекар — відмінняє дію знаків.

Література основна: 2, 3, 4

Література додаткова: 3, 4, 5, 8, 9

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА 1

Дати відповіді на питання

1. На скільки октав поділяється музичний звукоряд?
2. Як можуть розміщуватися ноти на нотному стані?
3. Які є тривалості нот?
4. Як рахується ціла тривалість. Скільки в цілій тривалості восьмих тривалостей?
5. Що таке ключ?
6. Де пишиться басовий ключ?
7. Яку роль відіграє крапка біля ноти?
8. Що таке такт?
9. Що таке розмір і на що він вказує?
10. Що таке ритм?
11. Перелічте якими можуть бути парні розміри?
12. Намалюйте схему диригування дводольного розміру.
13. Скільки сильних та слабких долей у дводольному розмірі.
14. Як групуються ноти у тактах?
15. Що таке складний розмір (такт)? Назвіть складні розміри.
16. Які зустрічаються знаки підвищення або пониження звуків.
17. Що таке енгармонізм?
18. Що таке ключові знаки. Яка можлива їх максимальна кількість.
19. Яка дія знака *бемоль*?
20. Яка дія знака *бекар*?
21. Перелічте основні характеристики музичного звуку.
22. Назвіть знаки подвійного підвищення або зниження звуків.

23. Як рахується половинна тривалість. Скільки в половинній тривалості шістнадцятих?
24. Що таке темп?
25. Яка дія знака *дiєз*?
26. Де пишуться знаки підвищення або пониження.
27. Що таке пауза.
28. Які є тривалості пауз.
29. Перелічте якими можуть бути непарні розміри?
30. Скільки сильних та слабких долей у тридольному розмірі.
31. Що таке змішаний розмір (такт)? Наведіть приклади змішаного розміру.
32. На що вказує ключ?
33. Навіщо потрібні додаткові лінії?
34. Намалюйте схему диригування тридольного розміру.
35. Що таке нотний стан?
36. Де ставлять тактову риску?
37. Де пишуться скрипокивий ключ?
38. Яку роль відіграє крапка біля паузи?
39. Як і де позначається розмір?
40. Що таке нота?

МОДУЛЬ II. Ладово-тональна організація музики. Жанр та стиль у музиці.

Тема 2.1. Лад і тональність (2 год.)

Поняття про лад. Лад — це сталий взаємозв'язок звуків, який базується за певним принципом: інтервальною будовою, системою тяжіння тощо. Головний опорний тон, біля якого гуртуються решта тонів, називається тонікою. Звуки ладу визначають як ступені. Основою європейської музики є семиступеневий діатонічний лад: мажорний та мінорний. П'ятиступеневі лад — пентатоніка.

Ступені ладу: стійки — I, III, V. Нестійкі — II, IV, VI, VII. Ступені VII та II, оскільки знаходяться біля тоніки (I ступінь) називаються ввідними. IV — субдомінанта, V — домінанта, III та VI — медіанти.

Мажорний лад — називається лад, стійкі звуки (I – III) якого утворюють інтервал велику терцію. Гамою називається мелодична послідовність звуків-ступенів ладу. Мінорний лад — називається лад, стійкі звуки якого (I – III) утворюють інтервал малу терцію. Тональність — це висотне положення ладу.

Мінор має три різновиди: натуральний, гармонічний (високий VII ст.), мелодичний (високий VI та VII ст.). Мажор може бути гармонічним (низький VI ст.).

Паралельними тональностями називають тональності мажорного і мінорного ладу, які мають одноковий звуковий склад і однакову кількість знаків.

Література основна: 2, 3, 4

Література додаткова: 3, 4, 5, 8, 9

Тема 2.3. Акорди: тризвуки, обернення тризвуків, головні тризвуки у мажорі та мінорі. (2 год.)

Одночасне звучання кількох різних за висотою звуків (не менше трьох) називається акордом. Акорди які утворюються з терцій називаються акордами терцової будови. В залежності від першої терції акорди розрізняють на мажорний, або великий, та мінорний, або малий. Якщо акорд утворений лише з малих терцій його визначають як зменшений, з великих — збільшений.

Всі ці акорди зустрічаються в ладу:

У мажорі — на I, IV, V ст. – великі тризвуки; на II, III, VI ст. – малі тризвуки; на II, VII ст. – зменшений.

У гармонічному мінорі — I, IV ст. – малі тризвуки; V, VI ст. — великі, II, VII ст. – зменшений; III — збільшений.

Тризвук побудовані на I ст. називають тонічним (T, t), на IV ст. — субдомінантовим (S, s) на V ст. — доміантовим (D, d) і на VII ст. — ввідним.

Кожний тризвук має три види в залежності від того, який з його складових звуків знаходиться в нижньому голосі. Від переміщення звуків основного виду тризвуку утворюються його обернення: секстакорд і квартсекстакорд.

Література основна: 2, 3, 4

Література додаткова: 3, 4, 5, 8, 9

Тема 2.5. Соціальне побутування музики: музичні жанри. (2 год.)

Жанр — це історично складені відносно стійкі типи, класи, роди та види музичних творів, які розрізняються за рядом критеріїв, головними з яких є:

А) конкретне життєве призначення (соціальна, побутова, художня функція);

Б) умови та засоби втілення

В) характер змісту і форми його втілення.

Звертаючись до того чи того жанру, композитор ніби орієнтується на певну модель, «типовий проект» з його сталим набором художньо-виразових засобів, визначеною формою соціального побутування та виконавською формулою. Жанр ніби матриця, за якою створюється художнє ціле. З іншого боку, жанр є тим рівнем, який поєднує музику з немусичними умовами її існування. Тому трьома головними функціями жанру є комунікативна, тектонічна, семантична.

Література основна: 5

Література додаткова: 3, 4, 5, 8, 9

МОДУЛЬНА КОНТРОЛЬНА РОБОТА 2

Дати відповіді на питання

1. Що таке лад?
2. Які лади найбільш поширені?
3. Як будується мажорна гама?
4. Як позначаються ступені в гамі?
5. З яких ступенів утворюється мажорний тризвук.
6. Що таке тональність.
7. Скільки знаків мають тональності: Фа мажор, Соль мажор, Мі мажор, Сі-бемоль мажор.

8. Що таке інтервал.
9. Скільки є основних інтервалів? Як вони називаються?
10. Де розмішуються малі секунди в мажорі? Де в мінорі?
11. Що таке дисонанс та консонанс?
12. Які інтервали належать до консонансів? Які до дисонансів?
13. Що таке акорд?
14. Як називається найпростіший вид акорду?
15. Скільки видів тризвуків є і як вони будуються?
16. Яку ще назву мають тризвуки I, IV та V ступенів?
17. Скільки обернень має тризвук і як вони називаються?
18. Що таке септакорд?
19. Які зустрічають види септакордів.
20. Як утворюється домінант септакорд?
21. Які є його обернення і як вони розв'язуються?
22. Що таке жанр?
23. Які є функції жанру?
24. Назвіть побутові жанри.
25. Назвіть танцювальні жанри, які входили у склад старовинної сюїти.

ПЛАНІ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

I семестр

МОДУЛЬ I. Звук та його властивості. Графічна фіксація звуку

Семінарське заняття № 1.

Ритм, метр, розмір, такт, тактова риска. Прості розміри, групування тривалостей у такті. (2 год.)

1. Поняття ритму і метру.
2. Визначення метру, види метру, долі сильна та слабка.
3. Розмір такту, графічна фіксація такту на нотному стані.
4. Прості розміри: парний та непарний. Рахунок парного розміру, рахунок непарного розміру.
5. Правила групування нот у такті.
6. Практичні завдання з групування нот у тактах, визначення метру, відбиття ритмічних малюнків.

Література основна: 2, 3, 4

Література додаткова: 3, 4, 5, 8, 9

Семінарське заняття № 2.

Системи фіксації звуку у середньовіччі: невми, біла та чорна нотація, реформа Гвідо Аретинського, модальна та мензуральна ритміка. (2 год.)

1. Хронологічні межі середньовіччя.
2. Особливості розвитку культури у середньовіччі.
3. Стан музичного мистецтва у середньовіччі.
4. Церковна музика.

5. Шлях від неіменної нотації до реформи Гвідо Аретинського.
6. Модальна ритміка *Ars antiqua*.
7. Мензуральна ритміка *Ars nova*.

Література основна: 2, 3, 4

Література додаткова: 3, 4, 5, 8, 9

II семестр

МОДУЛЬ II. Ладово-тональна організація музики.

Жанр та стиль у музиці.

Семінарське заняття № 3.

Танцювальні жанри. (2 год.)

1. Танець у античну епоху. Синкретизм танцю, музики і слова.
2. Старовинна сюїта: значення, види танців та їх особливості.
3. Жанрові особливості вальсу.
4. Танці ХХ століття: танго, фокстрот, вальс-бостон.

Література основна: 2, 3, 4

Література додаткова: 3, 4, 5, 8, 9

Семінарське заняття № 4.

Вокальні та інструментальні жанри. (2 год.)

1. Вокальні жанри античності та середньовіччя.
2. Розвиток інструментальної музики в добу Ренесансу.
3. Барокова інструментальна музика.
4. Симфонія її семантичні та формальні ознаки.
5. Танці та їх вплив на інструментальні жанри європейської музики.

Література основна: 2, 3, 4

Література додаткова: 3, 4, 5, 8, 9

ПЛАН ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

I семестр

МОДУЛЬ I. Звук та його властивості. Графічна фіксація звуку

Практичне заняття № 1.

*Темп, ритм та метр у хореографічній практиці:
балетні проекти Іржі Кіліана (2 год.).*

1. Музичний темп його функції та значення.
2. Метр та ритм музичного твору: співпадання та відмінності.
3. Творчий портрет Іржі Кіліана.
4. «Stamping ground» — хореографічне втілення ідеї ритму.
5. Перегляд хореографічної постановки Іржі Кіліана «Black Angel» з музикою Стіва Райха.

Література основна: 1

Література додаткова: 2, 3, ~~Ошибка! Источник ссылки не найден.~~4

II семестр

МОДУЛЬ II. Ладово-тональна організація музики.

Жанр та стиль у музиці.

Практичне заняття № 2.

*Інтервали від окремої ноти, інтервали в тональностях
мажора і мінора (2 год.).*

1. Поняття інтервалу.
2. Назви та види інтервалів.
3. Обернення інтервалів.
4. Інтервали на ступенях ладу у мажорі.
5. Інтервали на ступенях ладу у мінорі.
6. Дисонантні інтервали та їх розв'язання.
7. Виконання письмових завдань у зошитах та дошці.

Література основна: 2, 3, 4

Література додаткова: 3, 4, 5, 8, 9

Практичне заняття № 3.

Септакорд, домінантсептакорд та його обернення (2 год.).

1. Септакорди та їх відмінність від тризвуків.
2. Домінантсептакорд: його розміщення в ладу та розв'язання.
3. Назви обернень домінантсептакорду. Інтервальна структура нових акордів.
4. Розв'язання обернень домінантсептакорду.
5. Виконання письмових завдань у зошитах та дошці.

Література основна: 2, 3, 4

Література додаткова: 3, 4, 5, 8, 9

IV. Навчально-методична карта дисципліни «Історія і теорія музики» 1 курс (1-2 семестр)

Разом 72 год.: лекцій – 14 год., семінарські заняття – 8 год., практичні заняття – 6 год., індивідуальна робота – 4 год., МКР – 4 год., самостійна робота – 36 год.

Модулі	Модуль I							Модуль II						
Назва модуля	Звук та його властивості. Графічна фіксація звуку							Ладово-тональна організація музики. Жанр та стиль у музиці.						
Кількість балів за модуль	97 балів							107 балів						
	1.1	1.2	1.3	1.4	1.5	1.6	1.7	2.1	2.2	2.3	2.4	2.5	2.6	2.7
Теми лекцій (20 б.)	Звук. Музичні властивості звуку. Нагуральний звукоряд.	Метроритмічна організація музики. Система тривалостей і пауз.		Складні розміри, перемінні розміри, затакт, система дигригування		Звуковисотна фіксація музики. Нотний стан, ключі, знаки альтерації.		Лад і тональність		Акорди: ризвук, обернення тризвуків, головні тризвуки у мажорі та мінорі.		Соціальне побутування музики: музичні жанри, поняття стилю.		
Теми семінарських занять			Ритм, метр, розмір, такт, тактова риска. Прості розміри, групування тривалостей у такті.				Системи фіксації звуку у середньовіччя: невми, біла та чорна нотация, реформа Гвідо Арегінського, модальна та мензуральна ритміка.						Танцювальні жанри.	Вокальні та інструментальні жанри.
Теми практичних занять					Темп, ритм та метр у хореографічній практиці: балетні проекти Іржі Кіліана.				Інтервали від окремої ноти, інтервали в тональностях мажора і мінора		Септакорд, домінантсептакорд та його обернення.			
Лекції (7 балів)	1	1		1		1		1		1		1		
Семінарські та практичні заняття (всього 77 балів)			1+10		1+10		1+10		1+10		1+10		1+10	1+10
Самостійна робота (всього 70 балів)	5 6	5 6	5 6	5 6	5 6	5 6	5 6	5 6	5 6	5 6	5 6	5 6	5 6	5 6
Види поточного контролю (всього 50 балів)	Модульна контрольна робота (25 балів)							Модульна контрольна робота (25 балів)						
ІНДЗ (30 балів)	-							30 балів						
Підсумковий контроль	ПМК (залік). Всього без заліку – 234 балів, коефіцієнт – 2,34													

V. ПИТАННЯ І ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

№ п/п	Тема	Зміст завдань	Кількість годин	Академічний контроль	Бали	Література
І семестр. Модуль 1. Звук та його властивості. Графічна фіксація звуку.						
1.1.	Звук. Музичні властивості звуку. Натуральний звукоряд.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Законспектувати главу I книги В. Вахромєєва «Елементарна теорія музики» 2. Відповісти на контрольні питання до глави (с. 15) 3. Виконати письмові завдання №1–7 	2	Перевірка письмової роботи	5	Літ основна: 3
1.2.	Метроритмічна організація музики. Система тривалостей і пауз.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Законспектувати I урок, та особливо параграф 6 книги О. Андрєєвої «Основи музичної грамоти» 2. Відповісти на контрольні питання до глави (с. 11) 3. Виконати письмові завдання 1–7 (с. 11–12). 	3	Перевірка письмової роботи	5	Літ основна: 2
1.3.	Ритм, метр, розмір, такт, тактова риска. Прості розміри, групування тривалостей у такті.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Законспектувати параграфи 16–18, глави III книги В. Вахромєєва «Елементарна теорія музики» та урок II книги О. Андрєєвої «Основи музичної грамоти» 2. Відповісти на контрольні питання до глави 3. Виконати письмові завдання. 	2	Перевірка письмової роботи	5	Літ основна: 2, 3
1.4.	Складні розміри, перемінні розміри, затакт, система диригування	<ol style="list-style-type: none"> 1. Законспектувати параграфи 19–26, глави III книги В. Вахромєєва «Елементарна теорія музики» та урок III книги О. Андрєєвої «Основи музичної грамоти» 2. Відповісти на контрольні питання до глави 3. Виконати письмові завдання. 	3	Перевірка письмової роботи	5	Літ основна: 2, 3
1.5	Темп, ритм та метр у хореографічній практиці: балетні проекти Іржі Кіліана.	<p>Підготувати виступи за наступними підтемами:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Музичний темп його функції та значення. 2. Метр та ритм музичного твору: співпадання та відмінності. 3. Творчий портрет Іржі Кіліана. 	3	Опитування, перевірка конспекту	5	Літ. основна: 1 Літ додаткова: 2, 3, 4
1.6.	Звуковисотна фіксація музики, нотне письмо. Нотний стан, ключі, знаки альтерації.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Законспектувати главу II книги В. Вахромєєва «Елементарна теорія музики» 2. Відповісти на контрольні питання до глави 3. Виконати письмові завдання. 	2	Перевірка письмової роботи	5	Літ основна: 3
1.7.	Системи фіксації звуку у середньовіччі: невми, біла та чорна нотація, реформа Гвідо Аретинського, модальна та мензуральна ритміка.	<p>Підготувати виступи за наступними підтемами:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Хронологічні межі середньовіччя. 2. Особливості розвитку культури у середньовіччі. 3. Стан музичного мистецтва у середньовіччі. 4. Церковна музика. 5. Шлях від невменної нотації до реформи Гвідо Аретинського. 6. Модальна ритміка <i>Ars antiqua</i>. 7. Мензуральна ритміка <i>Ars nova</i>. 	3	Опитування, перевірка конспекту	5	Літ. основна: 2, 3, 4 Літ додаткова: 3, 4, 5, 8, 9

II семестр. Модуль 2.

2.1.	Лад і тональність	<ol style="list-style-type: none"> 1. Законспектувати VII урок книги О. Андрєєвої «Основи музичної грамоти» 2. Законспектувати главу V книги В. Вахромєєва «Елементарна теорія музики» 3. Відповісти на контрольні питання до глав цих робіт. 4. Виконати письмові завдання (с. 91; с. 130). 	2	Перевірка письмової роботи	5	Літ основна: 2, 3
2.2.	Інтервали від окремоти, інтервали в тональностях мажора і мінора	<ol style="list-style-type: none"> 1. Законспектувати IX урок книги О. Андрєєвої «Основи музичної грамоти» 2. Законспектувати главу VI книги В. Вахромєєва «Елементарна теорія музики» 3. Відповісти на контрольні питання до глав цих робіт. 4. Виконати письмові завдання (с. 107-108; с. 145). 	3	Перевірка письмової роботи	5	Літ основна: 2, 3
2.3.	Акорди: тризвуки, обернення тризвуків, головні тризвуки у мажорі та мінорі.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Законспектувати IX урок (параграф 57-58) книги О. Андрєєвої «Основи музичної грамоти» 2. Законспектувати главу VII (параграф 43-45) книги В. Вахромєєва «Елементарна теорія музики» 3. Відповісти на контрольні питання до глав цих робіт. 4. Виконати письмові завдання (1-3 на с. 119). 	2	Перевірка письмової роботи	5	Літ основна: 2, 3
2.4.	Септакорд, домінант-септакорд та його обернення.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Законспектувати IX урок (параграф 59-61) книги О. Андрєєвої «Основи музичної грамоти» 2. Законспектувати главу VII (параграф 46) книги В. Вахромєєва «Елементарна теорія музики» 3. Відповісти на контрольні питання. 4. Виконати письмові завдання (4-5 на с. 119). 	3	Перевірка письмової роботи	5	Літ основна: 2, 3
2.5.	Соціальне побутування музики: музичні жанри.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Опрацювати главу «Жанр в музиці» з книги Є. Назайкінського «Стиль і жанр». 	2	Перевірка конспекту	5	Літ: 5
2.6	Танцювальні жанри.	<p>Підготувати виступи за наступними підтема тим:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Танець у античну епоху. Синкретизм танцю, музики і слова. 2. Старовинна сюїта: значення, види танців та їх особливості. 3. Жанрові особливості вальсу. 4. Танці XX століття: танго, фокстрот, вальс-бостон. 	3	Опитування, перевірка конспекту	5	Літ. основна: 2, 3, 4 Літ додаткова: 3, 4, 5, 8, 9
2.7	Вокальні та інструментальні жанри.	<p>Підготувати виступи за наступними підтема тим:</p> <ol style="list-style-type: none"> 6. Вокальні жанри античності та середньовіччя. 7. Розвиток інструментальної музики в добу Ренесансу. 8. Барокова інструментальна музика. 9. Симфонія її семантичні та формальні ознаки. 10. Танці та їх вплив на інструментальні жанри європейської музики. 	3	Опитування, перевірка конспекту	5	Літ. основна: 2, 3, 4 Літ додаткова: 3, 4, 5, 8, 9
Разом			36		70	

VI. ІНДИВІДУАЛЬНА НАВЧАЛЬНО-ДОСЛІДНА РОБОТА

Індивідуальна навчально-дослідна робота є видом позааудиторної індивідуальної діяльності, результати якої використовуються у процесі вивчення програмного матеріалу навчальної дисципліни. Завершується виконання ІНЗД захистом навчального проекту.

Індивідуальне навчально-дослідне завдання (ІНЗД) з курсу «Історія і теорія музики» – це вид навчально-дослідної роботи, яка містить результати дослідницького пошуку, відображає певний рівень його навчальної компетентності.

Мета ІНЗД: самостійне вивчення частини програмного матеріалу, систематизація, узагальнення, закріплення та практичне застосування знань із навчального курсу, удосконалення навичок самостійної навчально-пізнавальної діяльності.

Зміст ІНЗД: завершена теоретична або практична робота у межах навчальної програми курсу, яка виконується на основі знань, умінь та навичок, отриманих під час лекційних, семінарських занять і охоплює декілька тем або весь зміст навчального курсу.

Види ІНЗД, вимоги до них та оцінювання:

- конспект із теми (модуля) за заданим планом
- історико-біографічні дані;
- повідомлення з теми, рекомендованої викладачем ;
- науково-історичне дослідження у вигляді реферату (охоплює весь зміст навчального курсу).

Орієнтовна структура ІНЗД – науково-педагогічного дослідження у вигляді реферату: вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел. Критерії оцінювання та шкалу оцінювання подано у табл.

Критерії оцінювання ІНЗД

№ п/п	Критерії оцінювання роботи	Максимальна кількість балів за кожним критерієм
1.	Обґрунтування актуальності, формулювання мети, завдань та визначення методів дослідження	5 балів
2.	Складання плану реферату	5 бал
3.	Критичний аналіз суті та змісту першоджерел. Виклад фактів, ідей, результатів досліджень в логічній послідовності. Аналіз сучасного стану дослідження проблеми, розгляд тенденцій подальшого розвитку даного питання.	10 балів
4.	Дотримання правил реферуванням наукових публікацій	2 бал
5.	Доказовість висновків, обґрунтованість власної позиції, пропозиції щодо розв'язання проблеми, визначення перспектив дослідження	5 балів
6.	Дотримання вимог щодо технічного оформлення структурних елементів роботи (титульний аркуш, план, вступ, основна частина, висновки, додатки (якщо вони є), список використаних джерел)	3 бал
Разом		30 балів

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ІНДЗ

Рівень виконання	Кількість балів, що відповідає рівню
Високий	24-30
Достатній	15-23
Середній	7-14
Низький	0-6

Орієнтовна тематика ІНДЗ

I семестр

1. Міфологія як підґрунтя античного мистецтва. Поняття „синкретизму” — основи художнього мислення давніх греків. Соціально-виховна, магічна та естетична функції музики
2. Взаємодія музики та точних наук: Піфагорійська школа, філософія Платона.
3. Музика як засіб виховання у грецьких античних філософів.
4. Давньогрецький театр. Роль музики в давньогрецькому театрі. Особливі функції хору.
5. Християнство як світоглядна основа в епоху Середньовіччя (проблема нового світовідчуття, домінуюча роль церкви у всіх сферах життєдіяльності та творчості людини). Естетичні погляди на музику.
6. Спів у Римській церкві. Положення реформи церковної монодії Папи Григорія I („Григоріанський антифонарій”).
7. Характерні особливості та структура меси в епоху Середньовіччя. Спів у Римській церкві.
8. Концепція Боеція та її значення для середньовічної музичної теорії.
9. Інструментальна музика Середньовіччя.
10. Становлення системи графічного запису музики у Середньовіччі.
11. Творча діяльність Леоніна та Перотіна. Жанр органуму.
12. Особливості діяльності менестрелів, трубадурів, труверів, мінезингерів.
13. Музично-поетична творчість трубадурів, труверів, мінезингерів.
14. Музичні жанри Середньовіччя.
15. Ars nova у Франції як найвищий ступень розвитку середньовічного професійного мистецтва.
16. Багатоаспектна діяльність Гільйома де Машо. Його особливе значення як митця нового типу — автора.
17. Ренесанс: формування нового світогляду, нове розуміння зв'язку людини з природою. Поняття «гуманізм».
18. Жанрові типи опери у XVIII ст.

II семестр

1. Стильові ознаки творчості Ф. Шопена.
2. Вокальна музика — провідний жанр мистецької спадщини Ф. Шуберта.
3. Видатних австро-німецьких композиторів XIX ст.
4. Фортепіанна музика Ф. Мендельсона.
5. Історичне значення оперної реформи К. -В. Глюка.
6. Видатні представники французької композиторської школи XIX ст. та їх

творчій доробок

7. «Фантастична симфонія» Б. Берліоза — маніфест романтизму в музиці.
8. Оперна творчість Ж. Бізе
9. Видатні айстро-німецькі композитори XIX ст.
10. Є. Гріг — класик норвезької музики
11. Б. Сметана — засновник чеської композиторської школи.
12. Симфонічна музика А. Дворжака
13. Ф. Ліст — класик угорської музики.

VII. СИСТЕМА ПОТОЧНОГО І ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ ЗНАНЬ

Навчальні досягнення із дисципліни «Історія і теорія музики» оцінюються за модульно-рейтинговою системою, в основу якої покладено принцип поопераційної звітності, обов'язковості модульного контролю, накопичувальної системи оцінювання рівня знань, умінь та навичок.

Контроль успішності студентів з урахуванням поточного і підсумкового оцінювання здійснюється відповідно до навчально-методичної карти, де зазначено види й терміни контролю. Систему рейтингових балів для різних видів контролю та порядок їх переведення у національну (чотирибальну) та європейську (ECTS) шкалу подано у табл.

Розрахунок рейтингових балів за видами поточного (модульного) контролю. I та II семестри. Модуль I та Модуль II.

№ п/п	Вид діяльності	Кількість рейтингових балів за одиницю	Одиниць	Всього
1.	Відвідування лекційних занять	1	7	7
2.	Робота на семінарських заняттях	11	4	44
3.	Робота на практичних заняттях	11	3	33
4.	Модульна контрольна робота	25	2	50
5.	Самостійна робота	5	14	70
6.	Індивідуальна навчально-дослідницька робота	30	1	30
Всього без підсумкового контролю		234		
Підсумковий рейтинговий бал		100		

Коефіцієнт – 2,34

У процесі оцінювання навчальних досягнень бакалаврів застосовуються такі методи:

- **Методи усного контролю:** індивідуальне опитування, співбесіда, екзамен.
- **Методи письмового контролю:** модульне письмове опитування; повідомлення, доповідь, реферат.
- **Методи самоконтролю:** уміння самостійно оцінювати свої знання, самоаналіз.

Порядок переведення рейтингових показників успішності у європейські оцінки ECTS

Підсумкова кількість балів (max – 100)	Оцінка за 4-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS
1 – 34	«незадовільно» (з обов'язковим повторним курсом)	F
35 – 59	«незадовільно» (з можливістю повторного складання)	FX
60 – 68	«достатньо»	E
69 – 74	«задовільно»	D
75 – 81	«добре»	C
82 – 89	«дуже добре»	B
90 – 100	«відмінно»	A

Загальні критерії оцінювання успішності студентів, які отримали за 4-бальною шкалою оцінки «відмінно», «добре», «задовільно», «незадовільно».

Розподіл балів, що присвоюються бакалаврам

МОДУЛІ														Модульні контрольні роботи	Індивідуальне науково-дослідне завдання (ІНДЗ)
Змістовий модуль 1 (відвідування, семінарська, практична, самостійна робота)															
Т1	Т2	Т3	Т4	Т5	Т6	Т7	Т8	Т9	Т10	Т11	Т12	Т13	Т14	50	30
6	6	16	6	16	6	16	6	16	6	16	6	16	16		

Разом: 234 бали з урахуванням коефіцієнта

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- ✓ своєчасність виконання навчальних завдань;
- ✓ повний обсяг їх виконання;
- ✓ якість виконання навчальних завдань;
- ✓ самостійність виконання;
- ✓ творчий підхід у виконанні завдань;
- ✓ ініціативність у навчальній діяльності.

ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАТЬ СТУДЕНТІВ

Оцінка	Критерії оцінювання
«відмінно»	ставиться за повні та міцні знання матеріалу в заданому обсязі, вміння вільно виконувати практичні завдання, передбачені навчальною програмою; за знання основної та додаткової літератури; за вияв креативності у розумінні і творчому використанні набутих знань та умінь.
«добре»	ставиться за вияв студентом повних, систематичних знань із дисципліни, успішне виконання практичних завдань, засвоєння основної та додаткової літератури, здатність до самостійного поповнення та оновлення знань. Але у відповіді студента наявні незначні помилки.
«задовільно»	ставиться за вияв знання основного навчального матеріалу в обсязі, достатньому для подальшого навчання і майбутньої фахової діяльності, поверхову обізнаність з основною і додатковою літературою, передбаченою навчальною програмою; можливі суттєві помилки у виконанні практичних завдань, але студент спроможний усунути їх із допомогою викладача.
«незадовільно»	виставляється студентові, відповідь якого під час відтворення основного програмного матеріалу поверхова, фрагментарна, що зумовлюється початковими уявленнями про предмет вивчення. Таким чином, оцінка «незадовільно» ставиться студентові, який неспроможний до навчання чи виконання фахової діяльності після закінчення ВНЗ без повторного навчання за програмою відповідної дисципліни.

Кожний модуль включає бали за поточну роботу на практичних та семінарських заняттях, виконання самостійної роботи, індивідуальну роботу, модульну контрольну роботу.

Виконання модульних контрольних робіт здійснюється з використанням роздрукованих завдань.

Реферативні дослідження, які виконуються за визначеною тематикою, обговорюються та захищаються на семінарських та індивідуальних заняттях.

Модульний контроль знань здійснюється після завершення вивчення навчального матеріалу модуля.

У табл. представлено розподіл балів, що присвоюються упродовж вивчення дисципліни «Історія і теорія музики».

Кількість балів за роботу з теоретичним матеріалом, на практичних та семінарських заняттях, під час виконання самостійної та індивідуальної навчально-дослідної роботи залежить від дотримання таких вимог:

- своєчасність виконання навчальних завдань;
- повний обсяг їх виконання;
- якість виконання навчальних завдань;
- самостійність виконання;
- творчий підхід у виконанні завдань;
- ініціативність у навчальній діяльності.

VIII. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

I. Методи організації та здійснення навчально-пізнавальної діяльності

1. За джерелом інформації:

- *Словесні*: лекція, семінари, пояснення, розповідь, бесіда.
- *Наочні*: спостереження, ілюстрація, демонстрація.
- *Практичні*: вправи

2. За логікою передачі і сприймання навчальної інформації: індуктивні, дедуктивні, аналітичні, синтетичні.

3. За ступенем самостійності мислення: репродуктивні, пошукові, дослідницькі.

4. За ступенем керування навчальною діяльністю: під керівництвом викладача; самостійна робота студентів: з книгою; виконання індивідуальних навчальних проектів.

II. Методи стимулювання інтересу до навчання і мотивації навчально-пізнавальної діяльності:

1. Методи стимулювання інтересу до навчання: навчальні дискусії; створення ситуації пізнавальної новизни; створення ситуацій зацікавленості (метод цікавих аналогій тощо).

ІХ. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КУРСУ

Опорні конспекти лекцій; навчальні посібники; робоча навчальна програма; збірка тестових і контрольних завдань для тематичного (модульного) оцінювання навчальних досягнень студентів; засоби підсумкового контролю (комплект друкованих завдань для підсумкового контролю); завдання для ректорського контролю знань студентів з навчальної дисципліни «Історія і теорія музики».

Х. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Основна

1. Абдоков Ю. Музыкальная поэтика хореографии : Пластическая интерпретация музыки в хореографическом искусстве. Взгляд композитора / Ю. Абдоков. – М. : МГАХ, РАТИ-ГИТИС, 2009. – 272 с.
2. Андреева О. Основы музыкальной грамоты / О. Андреева. - К. : Музыкальная Украина, 1993. - 136 с.
3. Вахромеев В.А. Элементарная теория музыки // В.А. Вахромеев . - М.: МУЗГИЗ, 1962. - 255 с.
4. Красинская Л., Уткин В. Элементарная теория музыки. - М.: Музыка, 1988. - 325 с.
5. Назайкинский Е. Стиль и жанр в музыке / Е. Назайкинский. – М. : Гуманит. изд. центр ВЛАДОС, 2003. – 248 с.

Додаткова

1. Алексеев Б., Мясоедов А. Элементарная теория музыки. – М., 1986.
2. Бритва Н.А. Пособие по теории музыки и сольфеджио // Н.А. Бритва. - Тюмень: ЗАО «Сибирский издательский дом», 1997. - 69 с.
3. Вахромеева Т. Справочник по музыкальной грамоте и сольфеджио // Т.Вахромеева, Москва: Музыка 2004. - 210 с.
4. Дудиомов А.Е. Начальная теория музыки // А. Е. Дудиомов . - М.: Изд-во Катанского В.М., 2006. – 240 с.
5. Курс теории музыки / Под ред. А. Островского. – Л., 1984.
6. Максимов С. Музыкальная грамота. – М., 1984.
7. Середя В. П. Теория музыки. Сольфеджио // В.П. Середя . - М.: Классика XXI век, 2005. - 187 с.
8. Способин И.В. Элементарная теория музыки // И.В. Способин. - М.: МУЗГИЗ, 1963. - 267 с.
9. Упражнения по элементарной теории музыки / Под ред. А. Островского. – Л., 1986.
10. Фридкин Г. Практическое руководство по музыкальной грамоте. – М., 1980.
11. Хвостенко В. Сборник задач и упражнений по элементарной теории музыки. – М., 1974
12. Холопова В. Н. Теория музыки: мелодика, ритмика, фактура, тематизм. — СПб.: Издательство «Лань», 2002.